

Potential

Binnenklasdifferentiatie, een onmisbaar ingrediënt voor een inclusieve klas!?

Esther Gheysens & Katrien Struyven

Wat is binnenklasdifferentiatie?

een filosofie over lesgeven
een manier van denken

een praktijk van lesgeven
beïnvloed door leerkrachten hun filosofie

Doel van binnenklasdifferentiatie

Rekening houden met verschillen tussen leerlingen in leren:

Interesses:

- Om de motivatie te verhogen

Leerstatus

- Om de leerwinst te verhogen

Leerprofiel:

- Om efficiënter te leren

Interesses

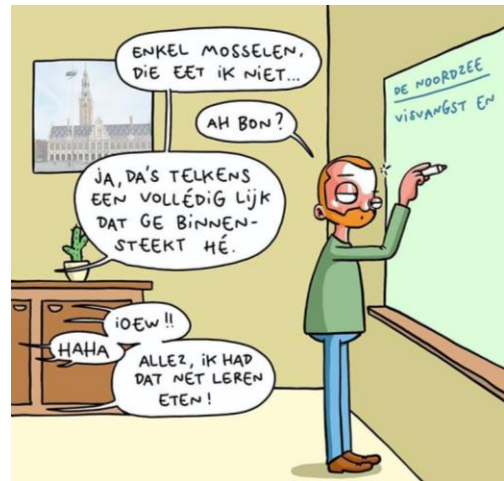
Een voorbeeld

In het zesde middelbaar krijgen de leerlingen tijdens de les cultuurwetenschappen les over de belangrijkste filosofen. Mevrouw Haekens pakt het als volgt aan. In september krijgen de leerlingen tijdens de eerste lesuren (twee uren) de tijd om een essay te schrijven over: "wat als ik 24 uren ... was". De essay dient drie pagina's lang te zijn. Leerlingen schrijven over topics zoals: "Wat als ik 24 uren Karen van K3 was" of "wat als ik 24 uren een vis in een ronde bokaal was". Op basis van deze opdracht bouwt mevrouw Haekens haar lessen op. De eerste pagina van elke paper in de klas verwerkt ze als voorbeeld materiaal bij het aanbrengen van de belangrijkste filosofen. De tweede pagina van elke essay analyseren de leerlingen in groep. Ze leggen verbanden met het gedachtegoed van drie filosofen. De laatste pagina is de examenopdracht. Hier doen de leerlingen hetzelfde maar individueel.

Interesses

- Aansluiting zoeken bij leerlingen hun leefwereld
- Keuzes bieden
- Bestaande interesses benutten
- Nieuwe interesses aanspreken

Leerstatus

Een voorbeeld

Meester Tom geeft de leerlingen als huiswerk mee te kijken naar een zelfgemaakt videofragment waarin hij haarfijn het algoritme om tot cijferend rekenen (optellen zonder brug) te komen. Hij geeft enkele begeleidende vragen mee om de aandacht van leerlingen te helpen richten. De volgende dag in de klas doet hij een korte nabespreking (formatief evaluatiemoment) aan de hand van een quiz. Op basis daarvan zullen bepaalde leerlingen extra instructie krijgen, anderen mogen meteen aan de slag met enkele sommen en vraagstukken. Leerlingen die hier snel mee klaar zijn en geen hulp meer nodig hebben maken een stappenplan om leerlingen te helpen om tot cijferend optellen te komen. Hierdoor kan hij niet alleen meer gedifferentieerd werken in de klas; ook bij de nabespreking bleek dat enkele leerlingen de video meerdere keren bekeken om de begeleidende vragen voor te bereiden en het stappenplan kan ondersteunend werken.

Leerstatus

- Hulp aanbieden
- Uitdaging aanbieden
- Contractwerk
- Klas afstemmen

Leerprofiel

Een voorbeeld

Juf Karolien (8-jarigen) ontwerpt voor elke periode van 3 weken een contractwerk, met taken voor rekenen en taal, met verschillende soorten van taken: crea-taken, oefeningen, spelletjes, individuele taken en duo-taken. Aan de hand van symbolen maakt ze duidelijk welke opdrachten de leerlingen zeker 'moeten' maken en welke opdrachten de leerlingen 'mogen' maken binnen deze periode. Op die manier geeft juf Karolien aan haar leerlingen de kans om op hun eigen tempo te werken. Aan het einde van de periode wordt het contractwerk ingediend. Elke week voorziet juf Karolien twee contract-uren waarbij leerlingen hieraan mogen werken. Ook wanneer leerlingen klaar zijn met andere taken, kan er aan het contractwerk worden gewerkt.

Leerprofiel

- Afwisselen
- Variëren in instructie
- Variëren in werkvorm
- Variëren in uitvoering
- Variëren in evaluatie

Met andere woorden binnenklasdifferentiatie schuilt vaak in

- KLEINE ACTIES, GROOTSE EFFECTEN -

Meester Guy werkt met een mini-klas tijdens contractwerk. Leerlingen kunnen zelf kiezen of ze van dit 'mini-klasje' gebruik maken via de 'mag'-opdrachten. Bij wie het nuttig blijkt in het kader van remediëring, kan het een 'moet'-opdracht zijn. De activiteit wordt telkens 2x per week aangeboden

De lerares wiskunde laat leerlingen sportoefeningen uitvoeren met polshartslagmeters om met de data afgeleiden te berekenen in de klas

Mevrouw Blaton geeft als opdracht om een onderwerp bij biologie op muziek/in dichtvorm te zetten

Tycho (14 jaar) is overal snel mee klaar en heeft het dan ook goed begrepen. Hij houdt erg van wetenschappen en techniek, dus wanneer hij klaar is met zijn werk mag hij een proefje op internet opzoeken, voorbereiden en uitvoeren. Heeft hij het proefje goed in de vingers, dan mag hij hierover een les geven aan de andere kinderen.

Bij de les meetkunde mogen Dalia en Hannah, beiden zelfstandige, sterke leerlingen, samen de opdrachten doorwerken, zodat ze niet hoeven te wachten op de instructies van de juf. Als ze klaar zijn gaan ze verder met een meer uitdagende opdracht.

Bij het begin van de les geschiedenis in het eerste middelbaar start Elena Dewulf haar les nu eens met een verhaal, dan weer met een filmpje, een klasgesprek of enkele mediaberichten over het onderwerp

Meester Koen gebruikt in het tweede leerjaar naast de klassieke oefeningen ook andere opdrachten om maaltafels te oefenen. Een balspel: de bal wordt gegooid terwijl een oefening gezegd wordt, wie de bal vangt geeft het antwoord en gooit de bal weer door. Een reeks oefeningen met foutieve ertussen: de leerlingen moeten de fouten eruit halen. Een poster waarop tafels creatief vorm krijgen. Een bingospel met de tafels: een oefening wordt genoemd, wie het antwoord op zijn of haar kaart heeft, mag dat aankruisen.

Tot slot ook nog even dit....

HÉ, het is oké

- Om ook klassieke klassikale instructie te geven
- Om je leerlingen individueel te laten werken
- Om (af en toe) eens homogene groepen te vormen

Graag meer lezen?

- Binnenklasdifferentiatie in de praktijk. Ieders leer-kracht realiseren. Uitgeverij Acco.
- Vragen? Nu of later...
  - esther.gheysens@vub.be

